

Petőfi Sándor forradalmi látomásköltészetének sajátosságai

Kiskőrösön született 1823.január 1-én. Apja **Petrovics István**, édesanya **Hrúz Mária**. 1924 októberében Kiskunfélegyházára költöztek, Petőfi itt tanult meg magyarul és ezt nevezi szülőhelyének. A tisztas jómód lehetővé tette a gondos taníttatást, azonban ő tanulmányait eléggé elhanyagolta. 1838-ban édesapja anyagilag tönkrement, ekkortól élete tele volt nyomorral, szenvedéssel és vándorlással. Beállt a **Nemzeti Színházba** **kisegítő** munkatársnak, majd katonának a hadseregbe azonban a vékony és gyenge fiú nem bírta a katonai élet megpróbáltatásait és megbetegedett 1841-ben elbocsátották. Leszerelése után ide oda cikázott az országban, vándorlásai alatt barátságot kötött **Jókai Mórral**. Tanulmányait ismét elkezdte, de a pénztelenség miatt abba kellett hagynia, kapcsolatba került a fővárosi értelmiségi ifjúsággal, s naponta megfordult a **Pilvax kávéházban**. Felkereste Vörösmarty Mihályt, s az ő ajánlatára a Nemzeti Kör vállalta verseinek kiadását. Segédszerkeztő lett a **Pesti Divatlapnál** itt megismerkedett a 15éves **Csapó Etelkával**, viszont **váratlanul meghalt**. A meg nem valósult szerelemvágy, és gyász költeményeit egy versciklusba gyűjtötte össze, és megjelent könyv alakban. 1845-ben kilépett a szerkeztőségéből, és elindult felvidéki körútjára ami valóságos diadal menet volt. Újabb sikertelen szerelem következett életében: megismerte **Mednyánszky Bertát**, megkérte a kezét de apja nem engedte. Nyugtalan volt sokat utazott és borúlátás uralkodott rajta. 1846 tavasza fontos fordulópont Petőfi életében, elkezdte szervezni a Tízek Társaságát, ami a lapkiadók zsarnoksága ellen szólt. Terveit nem tudta megvalósítani. Ugyanebben az évben ismerte meg a 18 éves **Szendrey Júliát**, majd egy év múlva **feleségül vette**. Petőfi 1846 tavaszától a világforradalom lázában égett, a nemzeti és az egyetemes emberi szabadság ügye 1848-ig szorosan összekapcsolódott gondolkodásában, hiszen korábbi látomásainak megvalósulását látta az ekkor európai felkelésben. Király ellenes verseket írt, népgyűléseket szervezett, támadta a kormány politikáját, szembe került vezető politikusokkal, s fokozatosan kezdte elveszíteni népszerűségét. Költészetében 1846-tól felerősödik a politikai líra, művészi forradalmisága megtelik politikai forradalmisággal. Ilyen tárgyú verseit az a hit hatja át, hogy az emberiség egyenletesen, törés nélkül halad végső célja felé, ami az általános boldogság, és amelyet a szabadsággal lehet elérni. Ezt a szabadságot szerinte egy utolsó, kegyetlen, véres háború fogja megszülni.

Egy gondolat bánt engemet:

Látomásversei közül az egyik legjelentősebb: "Egy gondolat bánt engemet"

-ezzel a zaklatott menetű rapszóriával búcsúztatja az 1846-os esztendőt. Jellemző vonásai a műnek:

- -a zaklatottság
- -az érzelmek és gondolatok szenvedélyes hullámozása
- -a kötetlen szerkezet
- -A bántó, az elviselhetetlen gondolat a lassú, észrevétlen elmúlás, folyamatát két hasonlat részletező kibontása érzékelteti.

-hervadó virág, elfogyó gyertyaszál

-A cselekvő két izgatott felkiáltásban utasítja el ezt a halálnemet, s rögtön ezután két metafora (fa és kőszirt)fejezi ki a költő óhaját.

-A megsemmisülés is passzív halál, és ezért a költő számára ez is elfogadhatatlan.

-Látási és hallási képzetek ismétlődése erősíti a nagy ütközet izgatott elképzelését.

-A felzaklatott költői képzelet a közvetlen összecsapás forgatagába, vad rohanásba vezet.

-Az erőteljes hangjelenségek kavargása-az acéli zöreje, a trombiták riadója, az ágyúdörej

-összekapcsolódik a gyors mozgással, a fújó paripák száguldásának látomásával. A költő erkölcsi elszántsága, a föllelkesült akarata, ebben az utolsó ütközetben tudja csak elképzelni a megnyugtató halált, az önfeláldozás az életáldozat misztériumát. Elesni ebben a nagy csatában már nem passzív megsemmisülés, mert maga a hősi halál ténye is szolgálat a "kivívott diadal" előidézője.

-A vers a végére lecsendesedik, a története lelassul, s megrendült ünnepélyességgel engedi át magát a nagy temetési nap látomásának.

-A biztos hit szólal meg a záró szakaszban, hogy az utókor, a hálás nemzedék megadja a végső tisztességet önfeláldozó hőseinek.

-A legfőbb gondolat a "szent világszabadság" jelszavának végső zengésével fejeződik be

AZ ÍTÉLET:

-a várt és remélt szabadság gondolköréhez kapcsolódik az Ítélet című költemény is

-hexameteres forma

-az egész versen egy metafora vonul végig: az emberiség története

-saját történelmi szemléletét fejezi ki a vers

-a cím keresztény vallásos fogalomhoz társul: a bibliai utolsó ítélet végső igazságtételre utal

-ebben a versben kevesebb a személyes átélés, inkább közlő, magyarázó jellegű.

-a múlt tanulmányozásából következtetéseket von le: az emberiség története örökös harcok folyamata. Majd a jelenre vetett pillantás után a nem is távolinak vélt jövőbe néz, s megígéri az elkövetkező "rettenetes napokat" az utolsó véres háborút, mely megold minden társadalmi problémát, s utána megvalósulhat a földi menny.

-a jövőbe tekintéssel próféta szertartásos szerepét ölti magára

-forradalom előtti optimista hit, mely szerint egy csapásra megváltozhat a világ, beteljesülhetnek az emberiség évezredek álmai.

A XIX. SZÁZAD KÖLTŐI

-1846 után jut el egy újfajta költő-ideál kialakításáig, egy új művészi hitvallás hirdetéséig. A XIX. század költői c. verse szerint a költő isten küldötte "lángoszlop" mely valaha a zsidókat vezette az egyiptomi bűjdosás során, a költészet pedig politikai tett.

-a költők kötelessége a népet elvezetni a kánaánba, az ígért földjére, ezt az eseményt, ezt a szent és nagy küldetést állítja követelményként századának költői elé. ennek érdekében érvel és bizonyít: tiltással figyelmeztet a feladat rendkívüliségére, meghatározza a népvezér

-költők szerepét, rendeltetését(2-vsz). Felháborodottan átkozza meg a gyáva és hamis, hazug próféták magatartását(3-4vsz)

-Kánaán: a vagyoni, a jogi és kulturális egyenlőség elképzelése.

-A cél elérése nem kétséges, a prófécia beteljesülése bizonyos, de az időpont bizonytalan.

-A költő itt már nem látattja önmagát, az elkövetkező időben, ez azt jelzi hogy "munkájának" eredményét nem fogja megérni(6vsz).

-A költemény mégis megnyugvással, a feladat teljesítésének boldogító tudatával zárul. Nem az eredmény, hanem a szándék minősíti az embert, a szolgálat, a használás akarata: a próféta szerepe nem beteljesülés átélése, csupán ennek hirdetése.

-Zárt és kerek költemény, az indulatok nem teszik zaklatottá, inkább az érvelő bizonyító, meggyőző retorikára esik benne a fő hangsúly